

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

—
Féltvegytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferenc-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Lépésről-lépésre.

Husvét után — mindjárt másnap — mikor még a hangulat félig-meddig ünnepi, városunk képviselőtestülete komoly munkába fogott. Ennek kell minősíteni azt, mikor egy délutánra 22 tárgy — köztük sok igen fontos — van kitűzve megvitatásra és határozathozatalra. A régi időben ugyanis legfeljebb 5—6 tárgyat vettek fel a többnyire rövid tartamu gyűlésre. melyeken rendszerint kevesen voltak a városatyák. Most, tekintetbe véve azt, hogy még sokan ünnepeletek, meglehetősen nagy volt az érdeklődés.

A hangulat azonban igen lanyha volt, meglátszott az ünnep utáni bágyadság, csupán a szolgazemélyzet drágasági pótlékával szemben emelkedett tiltakozó szó. pedig azt lehetett hinni, hogy a méntelepi, fürdői építkezés, közutak kiadásai mellett ezer korona drágasági pótlék nem fog ellenzésre találni.

De menjünk sorjában.

Aki figyelemmel kíséri városunk haladását s a külső kép csinosodását látja, lehetetlen, hogy fel ne ismerje azokat az ügyesen szőtt szálakat, melyek a vezető kéz munkájának egyik fő programpontjában: a fokozatos fejlődésben találkoznak össze. Ha érdeklődik valaki a városi ügyek iránt, megtudhatja, hogy abban a rozoga, ódon házban a polgármesteri akták közül a czéltudatos, tervszerű, e város fejlődésére irányuló becsületes munka komoly és tiszteletet parancsoló tekintete sugárzik ki.

Lapunk hasábjain felemeltük szavunkat akkor, mikor a méntelepi szerződés lejáratának közeledését megtudtuk s hallottuk, hogy tekintélyes, nagy összeköttetésekkel dicsekvő urak fáradoztak az osztály elvitelén. Elgondolni sem tudjuk, mit csinált volna a város drága pénzen felépített laktanya- és egyéb épületeivel. Bizony erősen utána kellett járni s most már biztosra vehetjük, hogy a ménteleposztály itt marad, mert az új építkezéshez rövidesen hozzáfognak.

A városi képviselőtestület a két helybeli pályázó mellőzésével a legolcsóbb vállalkozónak:

egy losonci építőmesternek adta ki a munkát. Ez a helybeli róm. kath. paplakot építette s az illetékes körök ez épülettel teljesen meg vannak elégedve. Remélhető, hogy a méntelepi építkezés ellen sem lesz semmi kifogás. Kerek számban 100000 koronára vehetjük az építés árát s ez 4000 koronával olcsóbb a miniszteriumban felülvizsgált előirányzatnál.

Ez volt a legfontosabb ügy, melyben a sürgősség miatt határozni kellett a közgyűlésnek, de ezenkívül nagyfontosságú és általános érdekű ügyek voltak még: a „Diana“ fürdő építkezése, közutak létesítése és a szolgazemélyzet drágasági pótléka.

A fürdőről — mely a „Széchenyi“-kertben városunk közönségének rendelkezésére áll — hasábot tudnánk írni. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy minden evben kapunk egy csomó panaszos levelet, melyben a fürdőben uralkodó sajnálatos állapotok vannak feltárva. Ezekért a bérlok sohasem voltak okozhatók, mert ők megtették a mit tehettek. A város pedig — talán abban a hitben, hogy majd csak elkövetkezik a gőzfürdő létesítésének ideje, de meg a régi konzervatív irányzat mellett minden alaposabb javítás igen nagy akadályokba ütközött — csak kisebb tatarozgatásokkal igyekezett a fürdőt karban tartani. Ma már az állapot tartóhatatlan, s miután a vízvezeték híján magánházakban jó fürdőszobát alig lehet berendezni, gondoskodni kell arról, hogy a fürdő — még ha nagyobb áldozatok árán is — teljesen rendbe hozassék.

Milyen nagyszerű volna, ha ezzel a kád-fürdővel kapcsolatban az épület nagyobbitása — s jobbról egy gőzfürdő, balról egy kisebb szabású vizgyógyintézet volna létesíthető. Elhihetik, hogy a mai ideges korban az utóbbi vállalkozás minden tekintetben eredményes volna.

A fürdőépületben szükséges javítások s a korcsmaépület előtt egy fedett veranda készítése mintegy 5000 korona költséggel jár. Alkalomszerűnek tartjuk itt felvetni azt a kérdést, nem lehetne-e egyuttal a nagy fedett táncz helyiséget,

mely annyira léghuzamos, hogy az ott tartózkodás — különösen bankettek alkalmával — csaknem tűrhetetlen, függönyökkel vagy legalább lebocsátható vászonredőnyökkel látnák el?

A közutak létesítését a nagy szárazság és általános vízhiány némileg indokolja. A drága pénzen áthelyezett „csurgó“ beszüntette a vízszolgáltatást, az u. n. „kiskut“, melyből karvas-tagságu sugárban ömlött mindig a víz, most már csak kerek hajtókészülékkel adja a vizet ugy — ahogy. A téglagyártás a szükséglet kielégíteni nem képes a vízhiány miatt. Ezek a körülmények arra birták az intézőségeket, hogy mintegy 2300 koronáért három közkut létesítését javasolja a közgyűlésnek. Kettőt az Erzsébet-térre terveznek, egyet valószínűleg a téglagyártalepre.

Az bizonyos, hogy az Erzsébet-térnek nem fog díszére válni a közkut, de hasznos lesz. Azonban mi ezt nem tartjuk elegendőnek, hanem arra kérjük a polgármester urat és a tanácsot, foglalkozzék azzal az eszmével, hogy a városban lakó összes háztulajdonosok köteleztessenek udvarukban való kutfuratra.

Akárhány olyan udvar van, hol kut nincs; holott ez tűzbiztonsági szempontból is szükséges. Ha keresztül vihető volna ez eszme, csak hasznát látná a lakosság.

A nehéz megélhetési viszonyok a város rendőr-, szolgál- és cselédszemélyzetét — kik összesen 32-en vannak — arra birták, hogy drágasági pótlékokat kérelmezzenek a tanács útján a képviselőtestülettől. A tanács fejenként 30, összesen 960 koronát javasolt kiosztani; azonban a közgyűlés a kérelmet nem tartotta teljesíthetőnek. Lehetséges, hogy a közgyűlés attól tartott, hogy ha e drágasági pótlékokat megszavazza, csakhamar a szintén nehéz viszonyok közt élő tisztviselők ugyanily czimen kérni fogják a drágasági pótlék kiutalását.

Azt hisszük, hogy nem kellett volna teljesen elzárkózni a kérelem részben való teljesítése elől. Mert aki szorgalmasan, pontosan és lelkiismeretesen végzi teendőjét, s talán nagy családja vagy

TÁRCZA.

Alkonyatban . . .

Lágy álmot szöve, esendes hallgatag
Ülök szobámba; — nyájas alkonyat.
Takarja tarka fátyolát reám,
S mintha szárny' suhogását hallanám.

Szárnyát az éjnek, hol leszállana,
Völgyet, halmot, hol elboritana,
Eltakarna sötétén, feketén,
Elvesztené fényét az esti fény.

El az alkony derengő bitorát,
Vak éj ölelné a világot át.
Távol, közel, magasba fent s alant,
Egy lenne a bérce s völgy ölelte hant.

Száll, száll az árny, az árny nő, nő tovább,
Sötétebb lesz mindegyre a világ.
Ah! csak gyúlna ki már a végtelen!
Fényt árasztó pazaran, szertelen.

Oly bus az éj, ha hold — csillagtalan,
Árnyának oly nyomasztó csendje van.
Csend, néma bár, mely mégis szól, beszél,
Suttogva benn' holott hang hangra kél.

Oly bús, világtalan világa, oly
Zord, mintha maga lenne a pokol.
Az alvilág, a poklok éjjele,
Ezernyi félsz' ezer rémmel tele.

Egy nyitott sír, egy nyitott temető,
Gyászszal bevont a róna, a tető.
Halott lenne egész világ, halott,
Egész világ lenne temetve ott.

El a borogó képpel! gyúlj ki! gyúlj!
Borulj hold s csillagfénybe éj! borulj!
Hozd sugarad hold, elborítani!
Csillag: az éjt, eget felgyújtani!

Legyen sugaras a föld! és az ég! . . .
— Szébb az, ha hold — csillag-sugarban ég.
Ha hő fényét árasztva ontja szét . . .
. . . Bűn, vétek szülő anyja a sötét.

Borsody Béla.

A szerencse.

Mark Twain után angolból: Dr. GLATTER A. BÉLA.

Véletlenül Londonban egy banketten vettem részt, melyet a mostani nemzedék két-három tekintélyes és hírneves angol tábornoka egyikének tiszteletére rendeztek Bizonyos, később világossá leendő okokból elhallgatom az illető igazi nevét s czimét és csak Scoreby Arthur lord tábornoknak fogom őt nevezni. Micsoda bűvös vonzóerő egy ilyen híressé vált név!

Az ember ott látja űlni a maga teljes valóságában azt, a kit annyi ezerszer és ezerszer hallott emlegetni vagy harmincz év óta, attól a naptól kezdve, a midőn a krími háboruban hirtelen világhírűvé vált neve, hogy örökké az is maradjon. Nem kellett nekem az étel és ital, csak néztem és bámultam ezt a félistent, bámultam és csodáltam nyugodtságát, tartózkodó nemes komolyságát, egész lényéből kisugárzó tiszteletet parancsoló egyszerűségét s azt, hogy egy cseppet sincs tudatában nagyságának, nem tudta, hogy százak és százak csodálkozó szemei rajta függnék s bámultam azt a bájos nem tudását annak a mély, szerető, őszinte imádatnak, mely az őt körülvevő tömeg keblében hullámozott és csak neki szólt.

Balfelől régi ismerősöm, egy pap űlt, — most pap — azelőtt azonban katoná volt s élete felét a harcmezőn töltötte, s tanár is volt a woolwichi katonai iskolában.

Éppen erről beszélgettünk, midőn a pap szemében valami különös és titkolt fény villant meg s hozzám hajolva bizalmasan sugta — mialatt a bankett bősére mutatott: — Tulajdonképen, higgye meg, az ő dicsősége csak véletlen, hihetetlen szerencséje van!

Ez a vélemény rendkívül meglepett s ez a meglepetésem akkor sem lett volna nagyobb, ha ezt Napoleonról, Socratesről vagy Salamonról mondják.

Egy pár nap mulva tisztelendő barátom magyarázatát adta meglepetést keltő megjegyzésének.

Körülbelül negyven évvel ezelőtt — kezdte beszédét — Woolwichban a katonai akadémia tanára voltam s éppen annak a bizottságnak tagja, mely előtt az ifju Scoreby a felvételi vizsgát tette. A legnagyobb szánalmat éreztem iránta, mert míg a többiek igen szépen, sőt fényesen feleltek, addig ő — hogy ugy mondjam — egy betűt sem tudott. Különben igen jó, kedves, szeretetreméltó és szelid fiúnak látszott és így arról szánalmasabb volt őt látnom, a mint ott állott oly jámboran, mint valami szent szobor és ott olyan feleleteket adott, melyek igazi csodálkozást keltettek bennünk, mert nem tudtuk elképzelni, hogy hol veszi magát ennyi tudatlanság és butaság egy személyben.

Nagyon megsajnáltam szegényt. Gondoltam magamban, ha megint vizsgára jön, biztosan megbukik, így hát egyszerűen csak a szánalomnak ártatlan actusa lesz, ha tőlem telhetőleg enyhíteni fogom bukását.

Magam mellé vettem s azt találtam, hogy Caesar korának történetéből valami keveset tud; igaz, hogy egyebet se tudott, azért munkába vettem s mint a gályarabot mindig egy helyben dolgoztattam, t. i. mindig Caesarra vonatkozó kérdésekkel nyaggattam, a mikről gondoltam, hogy majd hasznát veszi.

Akár hiszi, akár nem, fényesen keresztül ment a vizsgán, ezzel a felületes magolással, sőt még dicséretet is kapott, míg mások, a kik százszor annyit tudtak, mint ő — megbuktak szegények. Olyan kutyaszerecséje volt, — a mi kétszer se történik meg egy században — hogy nem kérdezték másból, csak a miből én nyaggattam.

betegségek miatt valóban utalva van a segély kérésre, attól — de csakis attól — 40—50 korona kivételes anyagi támogatást vagy jutalmat nem kellene sajnálni. A vezetőség meg tudná állapítani, ki van rászorulva és ki érdemes erre. Még talán buzdító és munkára serkentő hatása is volna ennek.

Általánosságban mondtuk el ezeket és a glosszákat hozzáfűztük a közgyűlés referációjához azért, hogy azokra a város intéző köreinek figyelmét felhívjuk, s most, mikor átadjuk a szót tudósítónknak, elismeréssel konstatáljuk, hogy lépésről-lépésre haladunk, mert most már a menteleposztály is hosszú időre biztosítva lesz, amennyiben megtalálja itt a kellő berendezkedést és elhelyezést, a vízszükségen egyelőre némileg segítve lesz a közkutak által, s a „Diana“-fürdő rendbe hozatala is egy lépés a haladás útján.

* * *

Városunk képviselőtestülete Dr. Kovács László polgármester elnöklésével f. hó 25-én közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Barányi Gusztáv, Barna Imre, Boczkó Dániel, Engel Adolf, Ethey Frigyes, Grosinger Miksa, Jaczkó Pál, Tóth Béla, Dr. Kármán Aladár, id. Lévy István, Lukács Géza, Dr. Löcherer Tamás, Molnár József, Rábely Miklós, Rónay Gyula, Samarjay János, Soós Ferencz építész, id. Sütő István, Szabó József adószedő, Széman Endre, Tomay Alajos, Varga István, Varga Lajos, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

Elnöklő polgármester üdvözlő szavai után első sorban a mentelepi építkezés sürgős ügye került tárgyalásra. F. hó 15-én bontotta fel a bizottság a beadott zárt ajánlatokat s kitünt, hogy Polyák Károly losonezi építőmester 99413 korona 58 fillér, Tóth Béla 114955 kor. 4 fillér és Pitta Lipót 129822 korona 93 fillér ajánlatot adott be. A mérnöki jelentés és a tanács javaslata alapján a Samarjay János felszólalása után a közgyűlés az előirányzatnál 4475 koronával olcsóbb ajánlatot: a Polyák Károlyt fogadta el s megbizta a polgármestert, hogy a szerződést a vállalkozóval kösse meg.

A „Három Rózsa“ és a „Diana“-fürdő bérloje: Frank Menyhért kérvényt adott be a fürdő-épület renoválása, új kátnak építés és a koresma előtt egy fedett veranda építése érdekében. Utóbbira azért is szükség van, mert a Három Rózsa átalakítása idején a bérloj étkező vendégeinek elhelyezéséről gondoskodni kell. A fürdő hiányairól a szemlére kiment bizottság is meggyőződött s a kért munkákat a városi mérnök is szükségesnek tartja s annak költséget 4792 korona 30 fillérben állapítja meg. A közgyűlés egyhangulag helyt adott a kérelemnek s az építési és javítási munkákat keresztülvitelét elrendelte.

A nagy szárazság és vízhiány miatt intézkedés váltán szükségessé, a polgármester Harnicsár kútmesterrel terveket készített, s ő három 20—20 méter mély kőzket összes költségeit 2280 koronában állapította meg. Samarjay János szolt hozzá a tárgyhoz s újra felhívta a figyelmet arra, hogy a miniszteriumból egy geologus hívassék meg vizkutatás céljából, hogy végleges vízmű létesítésével a vízhiány kérdése megoldassék. Általános helyesléssel fogadták szavait s a polgármester jelentette, hogy ez a közel jövőben meg is fog történni, de addig is szükség van a kőzketakra, melyek közül kettő az Erzsébet-terén helyeztetik el, a harmadikra nézve még nincs megállapodás.

A közgyűlés elrendelte a 3 kőzket létesítését. Ezután következett a drágasági pótlék ügye. A rendőr-, szolga- és cselédszemélyzet ugyanis egy hangzatos frázissal télt hosszú kérvényben — tekintettel a nagy drágaságra és nehéz megélhetési viszonyokra, — drágasági pótlékat kér a folyó évre. — A tanács, a 32 alkalmazottnak fejenként 30—30 koronát, összesen 960 koronát javasolt adományozni, azonban a közgyűlés a Molnár József felszólalása után a kérelmet ez időszerint nem tartotta teljesíthetőnek, mert a birtokos és közép-

Igazán bámulatos valami volt ez. Aggódó figyelemmel kísértem tovább is és olyan valamit éreztem, mint az anya, kinek nyomorék gyereke van és ő valóban csodával határosan — mindig kivágta magát.

No de majd a matematika — gondoltam — ez biztosan kitekeri a nyakát. Hogy mégis enyhítem a bukását, megoltattam és nyagattam, nyagattam és magoltattam mindig azokat a dolgokat, melyeket leggyakrabban kérdeznek a vizsgán s azután sorsára bízam. Képzelve el uram az eredményt, szinte elhültem: ő lett az első a vizsgán, valóságos ovatiót rendeztek neki a dícséretekből.

Az én nyugalmamnak befűtöltek! Egy hétig aludni se tudtam. Ejjel-nappal kintott a lelkiismeret. A mit tettem, pusztán könyörületből tettem, hogy elviselhetőbb tegyem szegény fiúnak a bukást — de ilyet igazán még álmodni se mertem volna. Olyan bünsnek és szerencsétlennek éreztem magam, mint egy bukott szindarab szerzője! A legfényesebb jövőnek és a legszigorubb felelősségnek tettem ki egy tökfilkót; itt csak egy dolog lehetséges: a legelső alkalommal tönkreteszi magát és jövőjét is.

Eppen ekkor tört ki a krimi háború. Minthogy háború lesz, gondoltam magamban, nem szabad engednünk, hogy ez az ökör meghaljon, még mielőtt tudnánk, hogy mi. Ugy félttem valamitől, mint a földrengéstől. Meg is jött s alaposan meg is rendített. Tényleg kinevezték egy harcra induló ezred parancsnokának. Sokkal érdemesebb katonák öregedtek meg és öszültek meg, még mielőtt ilyen magas rangot elérhetek volna. Ki gondolhatta azt előre, hogy ezt a felelősségteljes állást ennek a fiatal és tapasztalatlan embernek juttatják?

Azt is nehezen hittem, hogy egy kis csapat zászlósának tegyék meg, de hogy kapitány legyen, arra igazán nem mertem gondolni. Azt hittem, hogy beleöszülök.

Képzelve mit tettem, én — aki annyira szerettem a nyugalmat és téltenséget? Ugy gondoltam, hogy én felelős vagyok hazámnak ezért s éppen ezért nekem kötelességem megvédeni hazámat vele szemben, amenny-

szótlátnak, kiknek garasából ez a pótlék előkerül — éppen olyan nehéz és küzdelmes a megélhetése.

A kaszinó helyisége alatt lévő földszinti üzlethelyiségek eddigi bérlőivel — özv. Miskolczy Istvánnal, Tomay Alajossal, özv. Schwarcz Pálnal, Steiner Salamonnal és Vályi Ferenczel a bérszerződés újra megkötését határozták el a közgyűlés; ugyancsak meghosszabbítja a város a béleti szerződést 3 évre a Fehér Kereszt-egylettel és a temető mellett lévő épületre vonatkozólag.

Náray J. Albert a Tompa-utczában lévő háza mellett a patak-parti közterület örök tulajdonul átengedését kérelmezte, azonban ezt sem a tanács, sem a közgyűlés nem tartotta teljesíthetőnek.

Dr. Gyürk Pál főjegyző május 15-éig kér betegség miatt szabadságot. A közgyűlés megadta.

A halászati jogot 20 korona évi bérért Török Pál és Pokorny Viktor kapták meg.

A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott ezután a rimaszombati takarékpénztárnak és a gömörmegei népi- és iparbanknak a folyó évben a városi intézmények javára tett jótékony adományokért.

A polgármesternek az idei hadgyakorlatokon részvétel alól való felmentését a városi képviselőtestületi közgyűlés kérelmezni fogja a kerületi honvédparancsnokságnál.

Az 1906-ik évi esküdték összeírásához a közgyűlés a polgármester javaslatára Szomolnok Antal és Jaczkó Pált küldte ki.

Még Balázs János, Sárkány Pásztor József, Weisz Simon, Leffler János, István Endre, Halama Mária és ifj. Majoros József illetőségű tagadták meg Erdélyi Szabó Józsefnak 4 korona havi segélyt állapított meg a közgyűlés, mely ezzel aztán az elnöklő polgármester éltetése közben véget is ért.

Vármegyei tisztifőorvos jelentése

Gömörvármegye 1904. évi közegészségügyi viszonyairól.
(Vége)

A hol a köznépek a fertőző betegséggel és saját gyermekei egészségével szemben tanusított ily nagyfokú közönye nyilvánul, a ragályok elleni sikeres küzdelem — nézetem szerint — csak oly intézkedések életbeléptetésétől várható, a melyek a fertőző esetek eltitkolásának szigorú büntetése mellett, a járványok elleni védekezésével járó anyagi terheket leveszik a községek, illetve egyesek vállairól és az egészségügyi szolgálat megfelelő rendezése által lehetővé teszik azt, hogy a fertőző betegségekben szenvedő egyének idejekorán díjtalan de rendszeres orvosi kezelésben részesüljenek és egyúttal ingyen gyógyszerekkel láttassanak el. Ily intézkedések mellett a köznépek is csakhamar belátják azt, hogy a fertőző kórokkal szemben alkalmazott szigorú óvrendszabályok legéletbevágóbb érdekei megvédését célozzák és meggyőződésem, hogy akkor maga is kezére járva a intézkedő és végrehajtó hatóságoknak a járványok elleni küzdelemben, a melyek a múlt évben is vármegyénk 47 községét lepték el és a halálozások 12 2/3% át képezték.

Súlyos vörheny járványok voltak:

a harkácsi	16 megbetegedés	62 5/10% halálozással.
a feketelehotai	22 megbetegedés	40 9/10% halálozással.
a feketeptaki	41 megbetegedés	39 0/10% halálozással.
a gacsalki	18 megbetegedés	38 8/10% halálozással.
a mikolcsányi	16 megbetegedés	37 5/10% halálozással.
a nadabulai	15 megbetegedés	33 3/10% halálozással.
a berzétéi	19 megbetegedés	31 6/10% halálozással.
a jölészi	26 megbetegedés	27 0/10% halálozással.
a lucskai	19 megbetegedés	26 8/10% halálozással.

Szintén nagyobb, de enyhébb lefolyású vörheny-járvány volt még Rozsnyón, K.-H. Hosszuréten. Dernőn és Csucsomban, továbbá a nagyrőcei járás Mnizsány és Perlász községeiben. Ugyancsak enyhén folyt le a dernői diphteritisz járvány 12 megbetegedés és 3 halálessettel.

Az egészséges életműködés fokmérőjéül a születések és halálozások közötti különbözetet feltüntető ter-

nyire csak tehetem. Elővettem hosszú évek során munkával és gazdálkodással megtakarított szerény tőkémert s bánatomban beál tam zászlónak az ő ezredébe s mentünk a harcztérre.

Es azután, hát a mi azután következett, az egyszerűen rettenetes volt. Baklővések? Hisz egyebet se csinált, csak baklővéseket. De látja, ezt senki se tudta, mindenki hamisan ítélte meg és így aztán tévesen magyarázták tetteit is mindig s ebből kifolyólag leghülyébb baklővéseit is úgy vették, mint valami nagy szellem nagyszerű megnyilvánulásait. Legszeledebb baklővése is elég lett volna hogy egy józan embert megbolondítson, engemet meg különösen megbolondított, dühöngővé, őrgöngyővé tett.

S a mi egész a hideg verejtékezésig aggasztott, az volt, hogy minden újabb baklővése csak növelte dícsőségének hírét. Gondoltam magamban, ez az ember mindig magasabbra és magasabbra jut, de ha egyszer aztán kiderül a butasága, úgy jár, mint ha a nap egyszerre lepottyanna az égről.

Ő szépen haladt előre, fokról-fokra, főlebbvalói holttestén keresztül, míg végre a leghevesebb harcok egyikeben elesett az ezredesünk is s a szívem csak úgy remegett félelmében, mert Scoreby volt utánna rangban a legidősebb. Most már mindegy, gondoltam magamba, tíz perez mulva biztosan Pilátusnál vacsorálunk.

A harc igen heves volt; a szövetséges seregek makacsul haladtak előre; a mi ezredünk is olyan helyet foglalt el, a mely döntő volt a csata kimenetelére; ha most baklővést követünk el, az egyetlen a megsemmisüléssel. Es ebben a kritikus pillanatban mit csinált ez a hallhatatlan félbolond? Semmi mást, csak azt, hogy parancsot adott, hogy hagyjuk ott rögtön jó helyünket és rohamot parancsolt egy szomszéd domb ellen, a hol hire sem volt az ellenségnek. No, mondtam magamban, most már végünk van!

Mi engedelmességtünk s a domb tetején voltunk, még mielőtt ezt az örült mozdulatunkat felfedezhették és megakadályozhatták volna. Es mit találtunk ott? Egy egész orosz tartalék sereget, a miről sejtelmünk sem volt.

mészetes szaporodás szolgálatán, talán nem lesz érdektelen, ha az erre vonatkozó adatokat is nemcsak a vármegye egész területére nézve, hanem járás, illetve r. t. városokként külön is feltüntetem.

A természetes szaporodás alakulása általában oly kedvező volt, hogy az ezer lélekre eső arányszám vármegyénkben 1904-ben, az előző évi 4.9 átlagról 8.6-ra szökött fel és apadást csakis a járvány-lepte rozsnyói járásban mutatott.

A garamvölgyi járásban	12.4,
a tornallyai járásban	10.6,
a rimaszombati járásban	9.7,
a rimaszécsi járásban	8.1,
a rozsnyói járásban	7.8,
a nagyrőcei járásban	6.2,
Jolsva r. t. városban	8.1,
Rozsnyó r. t. városban	7.6,
Nagyrőce r. t. városban	5.5,
Dobsina r. t. városban	3.2, és
Rimaszombat r. t. városban	1.4 pro mille,

vagyis Gömörmegyében összesen 1547 lélek volt a természetes szaporodás. — De e 71.4%-nyi növekedés sem volt képes ellensúlyozni azt a nagymérvű apadást, melyet az egyre tartó tömeges kivándorlás a vármegye lakosságának számában, a múlt évben okozott.

Az egészségügyi szolgálatot vármegyénkben a múlt évben is 43 orvostudor és 3 sebész látta el, kik közül 41 orvos és 2 sebész összesen 91 orvosi állást töltött be 117200 korona összjavadalmazással. — Az állandó alkalmazásban volt orvosokon kívül 20 orvostudor és 1 sebész mint gyakori orvos, azonfelül egy budapesti orvos a fürdő-idény alatt Csizben fűrődorvosként működött.

A hivatalos orvosi állások közül a nagyrőcei és rimaszécsi járásorvosi, valamint a nagyrőcei körorvosi állás helyettesül volt betöltve.

Az orvosok számát az össznépszerűséghez viszonyítva, 3982 lélekre jutott volna egy orvos, de az elosztás olyannyira aránytalan, hogy míg a rendezett tanácsú városokban átlag 1024 és a dobsinai egészségügyi körben 3416, a nyustyai egészségügyi körben 11035 lakosra esik egy orvos.

Ugyanily aránytalanság mutatkozik a körorvosok működési területét és javadalmazását illetőleg. Míg ugyanis a dobsinai körorvos 1400 korona javadalmazás és egy koronás látogatási díj mellett 5 közel fekvő község egészségügyi teendőit látja el, a rimaszombati körorvos 1000 korona fizetésből havonta legalább egyszer 23 községet beutazni és 80 fillér beteglátogatási díjért a székhelyétől 23 kilométernyire fekvő Válykó községbe kimenni köteles. — Ezen az egészségügyi szolgálatot nagyon is hátrányosan befolyásoló körülmény megszüntetése céljából, nemcsak méltányosnak, de egyúttal égető szükségnek tartom, hogy különösen akkor, midőn már a körjegyzők és a szomszédos Borsod és Nógrádmegyékben a körorvosok fizetése is rendezve lett, utóbbiak javadalmazása nálunk is egyöntetűvé tétessék, lakbőren kívül, a kör nagyságához mérten utitartalánnyal láttassanak el és látogatási díjai is szabályoztassanak.

A bábaügy terén már az előző évben is tapasztalt javulás az 1904. évben is fennállott, a mennyiben Várgede és Szirk községek okleveles, 17 más községünk pedig a rimaszombati bábafolyam főorvosi képesítést nyert II-od rendű bábával látott el, s ennél fogva ez utóbbiak száma már 70 re szaporodott.

A 6 reál, 13 személyjogu és 1 főkönyvgyezertárban 20 gyógyszerárt önállóan kezelő okleveles gyógyszerész 8, és 11 nem okleveles segéd, valamint 5 gyakornok működött, A 2 házi és 2 kézi gyógyszerárt orvosok kezelték. Harkácsra új nyilvános gyógyszerárt engedélyeztetett.

Legrosszabbak voltak a viszonyok ezuttal is a halottkémlés terén, melynek elmaradottságát bizonyítja azon körülmény, hogy 5 r. t. városban kívül csak 8 községben teljesítette orvos a halottvizsgálatot, a többi 267 községben pedig még olyanokban is mint Putnok, Tornallya, Kokova, Felső Balog és Helpa, hol orvos lakik, képesített vagy épen képesítés nélküli halottkém működött.

A vármegye területén levő két nyilvános jellegű kórház közül a rimaszombati vm. közkórházban 1903-ról

Es mi történt? Megettek bennünket? Száz eset közül kilencvenkilencben okvetlenül ennek kellett volna történnie, de most nem az történt. Az orosz sereg azt gondolta, hogy a mi ezredünk csak előőrsé az egész angol seregnek, a mely utánunk jön, így tehát az oroszok ravasz hadicsele felfedeztetett és meghusított, egyszerre hátat fordítottak, örült futásban szaladtak a dombon le tüskön bokron keresztül le a sik mezőre vad zavarban, mi pedig utánuk; ők maguk törték keresztül az orosz sereg erős centrumát s szétszaggatva azt, egy pillanat alatt a legnagyobb zenebona állott elő az orosz seregben s a szövetkezettek veresége egyszerre elragadó és fényes győzelemmé változott. A hadvezér, Canrobert odanéz, majdnem elszedül a csodálattól, bámulattól és gyönyörtől; rögtön hivatja Scorebyt, megöleli és ott az egész sereg szemeláttára a hadi éremmel ékesíti fel mellét.

S mi volt Scoreby mostani baklővése? Csak az, hogy nem tudta melyik a jobb keze s melyik a bal. Azt a parancsot kapta, hogy vonuljon vissza és támogassa jobb szárnyunkat, ő pedig e helyett ment előre s balfelé a dombnak. De az ő csodálatos katonai lángeszének hírneve, melyet ezen napon nyert, bejárta az egész világot az ő dícsőségével s ez a dícsőség nem is hervad el soha, míg történelmi könyvek lesznek a világon.

Olyan jó, kedves, szeretetreméltó és igénytelen ember, a milyennek lenni kell, csak sohase csinálja azt, a mit kellene. Napról napra, évről-évre a legbámulatosabb és legfényesebb szerencse üldözte. A közelmúlt háborúinak legfényesebb hadi tehetsége volt s ha katonai pályáján egyik baklővést a másik után követte is el, senki sem tudná megbocsátani, ha nem tüntették volna ki valami lovagsággal, bárósággal vagy lordsággal vagy más ilyesmivel. Nézzen uram a mellére, majdnem hazai és külföldi érdemeiből áll a kabátja. Nos uram, majdnem mindegyik egy-egy égbekiáltó ostobaságnak az emléke s együttvéve mind csak bizonyítéka annak, hogy a legjobb dolog a világon, a mi csak érheti az embert az, ha szerencsésnek születik.

maradt 115 és 1904-ben felvett 1446, összesen 1561, vagyis 141-el több beteg ápolatott, mint 1903-ban 43287 ápolási napon; ebből gyógyult 996, javult 249, gyógyulatlanul elbocsátott 81, meghalt 100, ápolás alatt maradt 135.

A rozsnyói Dr. Kósa-Schopper-féle alapítványi kórházban ápolatott: 1903. évről maradt 71 és 1904-ben felvett 765 összesen 836 beteg, vagyis 134-el több, mint 1903-ban, 24282 ápolási napon; ebből gyógyult 519, javult 130, gyógyulatlanul elbocsátott 52, meghalt 76, maradt ápolás alatt 59 beteg.

A Blum-féle pestúci „hülyék és elmeengék” intézetében összesen 60 egyén nyert ápolást.

A vármegye gyógyfürdőinek vendégforgalma az előző évihez képest apadást mutatott, amennyiben Csizben csak 1263, Várgédén 174 volt az állandó vendégek száma és a rozsnyói, levárti és nagyrőzei fürdőben, valamint Dobsina jégbarlangnál a 100-at most sem érte el.

A védhimlő oltást a vármegye 28 oltó kerületében 27 oltó orvos végezte. A múlt évben összesen 12569 oltásra kötelezettből sikerrel először oltott 5376, újraoltott 6497, összesen 11873 sikertelen maradt az oltás 40 esetben. Nem oltatott betegség miatt 288, meg nem jelenés miatt 233, időközben elköltözött és elhalt 135.

A veszett elmarások a lefolyt évben nagy mérvet öltöttek, amennyiben 17 községben, 32 esetben fordultak elő, 1 halálzással.

A trachoma elleni védekezés céljából, az ellenőrző szemvizsgálatok az iskolában május és október hónapban, egyebütt pedig a községekhez képest az év folyamán többször is megejtettek és ez alkalommal Polonkán 3, Alsó-Balogon, Hrusson, Rimaszécsen, Pongyelokon, Rimabányán, Cserenesényben, F.-Pokorágyon, Osgyánban, Babaluskán, Kraszkón, Paskaházán, Bején, Imolán és Zadorfalán 1—1 trachomás egyén találtatott, Rimaszombatban 3 trachomás állott kezelés alatt.

Zsutoság a vármegye 16 községi iskolájában találtatott Vörheny miatt 18, kanyaró miatt 3 iskola volt rövidebb-hosszabb ideig zárva.

A gyermekekre való felügyelet a rimaszombati állami gyermekmenhely által 28 községben elhelyezett, átlag 251 lelenec felett gyakoroltatott.

Egészségrendőri vizsgálatokból folyólag, élelmi szerek 69 és italok 18 esetben foglaltattak le illetve koboztattak el.

A vármegye 24 gyógyszerárát a t. főorvos személyesen megvizsgálta és rendben találta.

Az országos betegápolási alap terhére rendelt gyógyszerokról szóló 3485 vény összesen 3418 kor. 59 fillér árban, kiutalványozás végett szabályszerű felülvizsgálás után a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztették.

A gyárak egészségügyi vizsgálatáról felvett könyveket a t. orvosok idejében beterveztették.

Bonczolás 21 községben 23 végeztetett.

Bárczás nő a vármegyében állandóan átlag 14 tartózkodott, kik közül a mindenhol hetenkint egyszer megejtett orvosi vizsgálat alkalmával 3 bujakór miatt, kórházba utasítottak.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Hámos László főispán folyó hó 26-án, hivatalos ügyei elintézése céljából, városunkban időzött.

Ybl Lajos budapesti műépítész, a állami gyermekmenhely tervezője, f. hó 26-án a munkálatok megtekintése és ellenőrzése céljából városunkban időzött. — Az építés már annyira haladt előre, hogy május 1-én a gondnok beköltözik az új helyiségbe.

Kossáth Lászlót, Kossáth József ügyvéd és földbirtokos szép képzettségű fiát Bereg megye mostan tartott közgyűlésében egyhangulag szolgabíróvá választotta és a szolványi járásba osztatták be.

Városunk és megyénk kitüntetett hölgyei. Többször adtunk már arról hírt, hogy a József főherceg Szanatórium Egyesület hálája és elismerése jeléül művészi becsű kitüntető oklevelet küld azoknak, akik buzgó fáradozásuk és áldozatkészségükkel lehetővé tették az első népszanatórium építését. Az oklevélen lévő kép azt szimbolizálja, hogy a magyar hölgyek fáradozásával a tüdőbetegek egész serege jut be a tüdőbeteg gyógyítóházba. Mint értesülünk, városunkban és megyénkben az emberszerető czélért lelkesen fáradozó egyesületi elnökség a József főherceg aláírásával ellátva okleveleket az alábbi hölgyeknek küldötte meg: Samarjay Jánosné, özv. dr. Marikovszky Istvánné, dr. Lichtschein Adolfné, Soós Ferenczné, dr. Zehery Istvánné, dr. Veres Samuné, Kolbay Sándorné, Kern Adolfné *Rimaszombat*. — Dr. Hruska Jánosné *Nyustya*. — Dr. Szelényi Jenőné *Likér*. — Bárány Lúcszky Henrikné *Osgyán*. — Sárkány Kálmánné, dr. Adriányi Jánosné, Halasi Jenőné, Niki Gyuláné és Szontagh Béláné *Dobsina*. — Schröder Gyuláné és Kajaba Árpádné *Pohorella*. — Ratkovszky Árpádné *Jolsva*. — Bellányi Jánosné *Rákos*. — Pauks Lászlóné *Murányalja*. — Kolbenhayer Gyuláné *Ratkólehota*. — Kubinyi Pálné, Tóth Kálmánné és dr. Mihalik Dezsőné *Nagyrőze*. — Tornallyay Zoltánné *Tornallya*. Lefkovic Arminné *Putnok*.

Esküvők. *Penyigei Manczur* Lajos orsovai kir. aljárásbíró f. hó 27-én tartotta esküdjét városunkban *Pongrácz* Helénnel, *Pongrácz* Pál pénzügyi számvizsgáló bájos leányával. Tanuk voltak: *Szabó* Sándor sárospataki teológiai tanár és *Pongrácz* Jenő, a menyasszony nagybátyja. Az egyházi áldást a fiatal párra *Czinke* István ev. ref. lelkész gyönyörű szép beszéd kíséretében adta.

Ploszkói Mihalik Dezső dr. Nagyrőze város ifju polgármestere május hó 3-án esküszik örök hűséget *Heinca* Emmának, *Heinca* Frigyes nyug. rimamurányi kohófőnök kedves és bájos leányának. Az ifju párt polgári törvények szerint *Bornemissa* László alispán fogja összeadni.

Molnár Gyula rozsnyói róm. kath. főgimnáziumi tanár husvét 2-ik napján tartotta egybekelését *Vassányi Annuskával* Rózsnyón.

Előléptetések. A magyar államvasutaknál a szokásos május elsején történő előléptetés és kinevezés ez idén nem nagy örömet okozott, mert az ex-lex miatt kinevezés nem történt s előléptetés is meglehetősen kevés. A gömöri vasutaknak alig jutott valami. *Schulhof* Pál rimaszombati és *Merkovits* Ferenc dobsinai állomásfőnök-ellenőrök a IV-ik fizetési osztály 2-ik fokozatából az első fokozatba (3200 kor.) léptek elő. *Hörk* Pál feledi hivatalnok az V-ik fizetési osztály 2-ik fokozatából az elsőbe (2600 kor.) lépett elő.

Haladás. Felemlítésre és elismerésre méltó az a nevezetes utjítás, hogy a helybeli izr. hitközség liberális gondolkodású tagjainak kérelme folytán a különben orthodox hitközség jeles és köztiszteletben álló rabbija: *Singer* S. Leo, a husvéti ünnep utolsó napján: f. hó 27-én csütörtökön, magyar nyelvű lendületes és igazán szívhez szóló egyházi beszédet mondott, melyet a hívek nagy figyelemmel és áhítattal hallgattak. Zsidó ünnepen ez volt nálunk az első magyar beszéd, a mi a haladásnak jele s remélhető, hogy ezután a magyar nyelv mindig több teret hódít izraelita polgártársaink között és templomukban. — Kívánatos volna, hogy ha már a magyaros szellem ilyen szépen hódít — az előjáróság és a választmány névsora is kissé magyarosabb hangzású legyen!

Eljegyzések. Lapunk tulajdonosának és kiadójának törekvő fia: *Rábely* Károly könyvkötő eljegyezte f. hó 23-án *Lojtk* Mariskát, *Lojtk* Lajos helybeli bodnár-mester szeretetreméltó leányát. — A fiatal jegyes párt a nagyszámú ismerősök öszinte jókívánatukkal halmozták el. Ezekhez csatoljuk mi is a magunkét.

Badinyi Melánia nádudvari leányiskolai tanítónő, *Badinyi* Gyula előbb itteni, majd rozsnyói ügyvéd bájos leányát eljegyezte Rózsnyón *Péter* János vasuti tisztviselő.

Tornallyai Dezső földbirtokos eljegyezte *Tornallyai* Magda úrléányt Tisza-Kesziből.

A 25-ik gyalogezred az asperni csata évfordulója alkalmával május hó 21-én Losoncban ünnepélyt rendez, melyre Bécsből eljön az ezred tulajdonosa: nemes *Pokorny* Hermann lovassági tábornok.

Halálozás. *Hilovits* Mór — ki Bécsben hosszú ideig mint levélhordó szolgált a postát — s előbb katonáskodása alatt részt vett a königrázi csatában, hol bátran és vitézül viselte magát és a vitézségi érdemmel tüntettetett ki, folyó hó 24-én 70 éves korában meghalt. A rendkívül társasztó szolgálat után nyugdíjba vonult s itt élt a tisztességes koru férfiu — ki most hosszas betegeskedés után meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Esküdtzéki tárgyalások. Az esküdtzéki tárgyalások folyó év május hó 1-én és 2-án fognak a helybeli kir. törvényszék üléstermében megtartatni.

Áthelyezés. Arról értesülünk, hogy *Osváth* Frigyes rozsnyói adótárnokot. — kivel a közel multban, dacára igen bekés természetének, az ismeretes sajnálatos eset történt — a pénzügyminiszter visszahelyezte hivatalába, mire nevezett mas adóhivatalba kérte áthelyezését és kérelme teljesített.

Közgyűlés. A rimaszombati izraelita hitközség f. hó 23-án tartotta évi rendes közgyűlését. Az előző jelentés és a számvizsgáló bizottság jelentésének felolvasása után megejtették a tisztújítást. Elnökké egy évre megválasztották: dr. *Bleyer* Leó, alelnökké *Haas* Salamon, pénztárnokká *Kozimer* Vilmos, ellenőrré *Heksch* Bertalan, templomgondnokká *Blumenthal* Lajos, *Pollák* Lipót; választmányi tagokká: *Blumenthal* Jakab, *Brünner* Gábor, *Burger* Simon, *Dickmann* László, dr. *Fráter* Sámuel, *Galandi* Mór, *Hozelitz* Salamon, *Jellinek* Bertalan, *Kezkes* Mór, *Klein* Mór, *Kohn* Albert, *Kohn* Sámuel, *Lefkovic* Ferenc, *Lusztig* Menyhért, *Morgenbesser* Károly, *Reisz* József, *Schlesinger* Miksa, *Steiner* Károly, *Steiner* Salamon, *Tepper* Lajos, *Winter* Farkas.

Államosítás. A dobsinai községi polgári leányiskola államosítása már rég óta hó vágyát képezi az azt intéző köröknek Dobsinán. Ez a vágy, ugy látszik, nem sokára magvalósulást nyer. A mint igen illetékes helyről értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy ha a törvényhozás az erre szükséges költségfedezetet idejében rendelkezésére bocsátja, még ez év szeptemberében állami kezelés alá veszi a nevezett iskolát.

Az új vasuti menetrend holnap hétfőn — május hó 1-én — lép életbe. Innen indul *Feled felé reggel* 6 óra 35 p. (érk. Miskolcra 9 ó. 20 p.) 8 óra 03 p. (érk. Bpest 12 ó. 40 p.) 10 ó. 13 p. (érk. Miskolcra 12 ó. 50 p. *Debütán*: 2 ó. 50 p. (érk. Miskolcra 5 ó. 30 p. és Miskolcra át Budapestre este 10 órakor), 4 ó. 36 p. (érk. Budapestre este 9 ó. 10 p. *Este* indul 7 ó. 11 p. (érk. Miskolcra 10 ó. 20 p.) és 9 ó. 01 perczkor, — ez új vonat, mely Budapestre érkezik reggel 5 ó. 20 perczkor. — *Felfelé indul* délelőtt 9 ó. 45 p. Tiszolcra érkezik 11 ó. 54 p., továbbá indul délután 12 ó. 5 p. odaérkezik 2 ó. 04 p.; indul 4 ó. 33 p., érkezik 6 ó. 40 perczkor Tiszolcra, ind. 8 ó. 43 perczkor este és 10 ó. 06 perczkor, érkezik 11 ó. 06 p. illetve 12 ó. 05 perczkor éjjel. — A Várgédével való nyári összeköttetés ez idén is június 1-től szeptember hó 15-ig lesz érvényben.

A főgimnáziumi kirándulók velencei utjokról szerencsésen megérkeztek. A kirándulóknak kedvezett az időjárás s el vannak ragadtatva a látott érdekes és rendkívül tanulságos nevezetességektől. Az ifjak — kik e kedves és emlékezetes kiránduláson résztvettek — hálásak lehetnek tanáraik iránt s különösen *Loysch* Ödön igazgató fáradozott igen sokat, hogy a kirándulás mennél változatosabb, érdekesebb és olcsóbb legyen.

Adókövetés. A harmadosztályú kereseti adókövetés előmunkálatai már elkészültek. A pénzügyigazgatóságtól az előmunkálatok megejtésére *Jurecska* János van megbízva, ki azokat nagy buzgósággal és körültekintéssel a szakértők meghallgatásával végezte. Az adókövetési tárgyalások határideje természetesen még most meg nem állapítható.

Évkönyv. Az országos Fehér-Kereszt egyesület gömörvármegyei fiókjának 1903-ik évi működéséről most jelent meg a tartalmas évkönyv *Komáromy* István egyetemes titkár összeállításában. Az évkönyvben — mely nagy gondval van megszerkesztve — közlik Dr. *Löcherer* Tamás igazgató-főorvos igazán érdekes jelentését, mely az egyesület működésének hű képét nyújtja. Benn van az év-

könyvben a tisztikar és tagok névsora s a közgyűlési jegyzőkönyv.

Konzervgyárnak újabb kitüntetése. A helybeli konzervgyár termékei mindenfelé dícséretben részesülnek, s a fiatal vállalat máris több kitüntetéssel díszeskedhetik. Legújabbban a *bécsi jótékony egyesület* f. hónapban rendezett nagyszabású kiállításán a rimaszombati konzervgyár kiállított kitünő és szép termékeiért az *első díjak között*: nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. Ez már a negyedik kitüntetése a gyárnak, amennyiben a *poszsonyi mezőgazdasági* kiállításon aranyérmét, a *budapesti kertészeti* kiállításon állami nagy aranyérmét, a *düsseldorfi* nemzetközi kiállításon bronzérmét nyert.

A motorkocsik közlekedése elmarad. A bánréve—dobsinai vonalon tervezett motorkocsik közlekedés, melyet f. évi május hó 1-ével szándékoztak forgalomba hozni, a még mindig fennálló politikai válság következtében elmarad. — Egyelőre marad minden a régieben.

A gömörmegyei közművelődési egyesület 1905 évi márczius 30-án tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve sok gondal összeállítva, külön füzetben is megjelent. Az érdekes füzet bizonyára élvezettel fogják olvasni azok, kik e nemes misszió szolgálatában álló intézmény fejlődése és haladása iránt érdeklődnek.

Az állami gyermekmenhely díszes épület-csoportja már készen van s várja a hivatalos átvételt. Az épületek a vonaton érkezőkre igen kellemes benyomást tesznek s különösen a csinos és izléses főépület, melyben az irodai és hivatalos helyiségek lesznek, imponáns kinézésű. Az állami gyermekmenhely telepe körül van kerítve s most már — ha egyéb akadály nem volna — megnyitható lenne a vasuti sorompótól a vásártérre tervezett új utca is, mely különösen az állatforgalmat terelné a Hunyady-utczától s a vásártér környékében volna elérhető. Az állami gyermekmenhelynél rendszerezett másodorvosi állásra dr. *Löcherer* Tamás igazgató-főorvos már kiírta a pályázatot s az új állás rövid idő alatt betöltetik.

A turócszentmártoni Tatra-bank a télen elhunyt dr. *Stefanovics* Milos helyébe *Daxner* Iván tiszolczi földbirtokost választotta meg egyhangulag. Az igazgatóságba is csupa tulzó tőpártiakat választottak.

Térzene. *Oláh* Gyula jeles primásunk, ki már betegségéből fellépett, a nyári térzenéket május hó 1-én kezdi meg. Hétfőn és pénteken az Erzsébet téren, csütörtökön és vasárnap pedig a Széchenyi kertben.

Pályázati hirdetés. A sárospataki állami tanítóképzőintézetnél a 1905—6. tanévben az első osztályban 27 jótéteményes hely töltendő be és pedig: hat reggeli, ebéd, vacsora és lakásból álló teljes jótéteményes hely; továbbá 10 kedvezményes hely évi 140 korona segély mellett (fizetendő az egész tanévre 70 kor.), végül 11 kedvezményes hely 70 korona segély mellett (fizetendő az egész tanévre 140 kor.) — Az 1. koronás bélyeggel ellátott folyamodványok a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimezve folyó évi május hó 30-ig küldendő be alólírott hivatalához következő mellékletekkel: a) születési bizonyítvány a 15. év betöltésének igazolásáról; b) tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, mely a őt tanítói foglalkozásban akadályozná; c) iskolai bizonyítvány a mult iskolai évről; d) félévi értesítő a jelen iskolai évről, mely június 30-ig az ezen iskolai évről nyeresendő bizonyítványal egészítendő ki; e) hiteles községi bizonyítvány a családtagok számáról, azok életkoráról s arról, hogy hány van a családfő közvetlen gondozása alatt, hány van a szülői háztól távol, hány és mily mérvű neveltetési költséggel terheli a családfenntartót; f) hiteles községi bizonyítvány a szülők polgári állásáról, vagyoni állapotáról, ingatlan birtok, üzlet, ipar, hivatal vagy más forrásból származó jövedelemről, esetleg arról, hogy a növendéknek van-e magánvagyon s hova fordították annak jövedelme. — Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.

Betörés. Az ünnep első napját ugyancsak dícséretes czélra használta fel *Lassán* Pál, egy gonoszlelkű napszámos ember, ki néhány nappal előbb jött ki a vármegyei közkórházból. A Deák Ferencz-utczában levő *Szabó* István-féle mészáros üzlet pinczéjébe az udvari ablakon át belopózott, s ott összeszedett mindenféle enni valót és elemelhető tárgyat. Azonban kijönni nem tudott csak ugy, hogy felfeszítette az ajtót, mely a lakásba vezetett, s a lakásban egy revolvert zsebrevágyva elmene-kült. A hazatérő *Szabó* István és családja rémülettel látta a betörés nyomát s az esetet bejelentették a rendőrségnek. Szerencsére értékes tárgy nem vészett el; a rendőrség a revolvert is megtalálta egy fogházörnnél — ki megvásárolta a tolvajtól olcsó pénzen a forgópisztolyt. „Lassán” pedig „gyorsan” letartóztatták s átadták a bíróságnak.

Kiss szerencséje nagy! A magy. kir. osztálysorsjáték keddi befejező húzása a 600.000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt a 82621. számú $\frac{1}{4}$ -ben eladott sorsjeggyel ismét a hirneves *Kiss* Károly és Társa bankháza Budapest, VII., Erzsébet körút 19. szerencsés vevői nyerték, immár harmadszor nyerték meg a 600.000 koronás jutalom-nyereményt.

Ünnepi verekedés. Husvét hétfőjén Otrokocsban *Várad* Ferencz a *Gotthard* Iván majorosa és *Gyurák* Bandi rási kúndás a korcsmában locsolgattak: — nedvesítették a tokkukat jőféle italal. Mikor már kissé „beszeszeltek”, összeczivódtak, s *Gyurák* egy ölmos bottal úgy fejen ütötte néhányszor *Várad*it, hogy ezt súlyos sérüléseivel másnap a kórházba kellett szállítani, hol most is gondozás alatt áll.

Póru jár vadászó. A klenóczi erdősegekben és hegyekben ismerős *Pinzik* György napszámos — igazi foglalkozására nézve: vadászó, — ugyancsak póru jár f. hó 24-én. — Vállára kapva fegyverét, a klenóczi erdősegekben bolyongott s egyszerre négy vaddisznót látott, hármat jó távol, egyet közelebb, ugy, hogy ezt az egy hatalmas példányt czélba vehette. Célzott, lött, a vaddisznó elmenekült, *Pinzik* azonban összeesett, mert bal keze teljesen szétrocscolva s patakzott belőle a vér. A puská csőve szétrocsobant s bal szemét, arcát és kezét sértette. Utóbb teljesen amputálta a robbanás. Beszállították a közkórházba, hol ápolás alatt áll.

Luxus lóvásár. Kassán folyó évi május hó 28. 29- és 30-án lóversenyyel egybekötött luxus lóvásárt rendeznek. Ugy a vásár, valamint a verseny iránt nagy az érdeklődés. Vármegyénkben is sokan készülnek. Ifj. Hevessy László tb. főszolgabíró már bejelentett egy négyest.

Méncsikó vásár. F. hó 25-én Tornallyán méncsikó vásárt tartottak. Az állam részéről Perczel Dénes százados és Nerhaft Antal állatorvos jelentek meg. Hámos Árpád és Radvánszky György földbirtokosoktól egy-egy csikót vásároltak az állam részére.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Több oldalról olyan támadások érnek, a melyek valóság esetén súlyos következményeket vonnának maguk után. Sajnos, hogy ezen támadás alattomban történik, s így én nem védekezhetem mindazokkal a jogokkal, a miket a törvény ilyen esetben megenged.

Felháborodással utasítom vissza azon — minden alapot nélkülöző — pletykát, mintha én a napokban elhunyt Glatter Etel urnó betegsége alatt oly súlyos mulasztást követtem volna el, a mi korai halálát elősegítette.

Hogy azonban a sok mende-mondának véget vessek, közlöm az alábbi nyilatkozatot.

Rimaszombat, 1905. április hó 25.

Özv. Szöllősy Ferenczné, okl. szülésznő.

Nyilatkozat.

Alulírott kinyilvánítom, hogy a folyó évi április hó 20-án fertőzéses hashártya gyulladással a gyermekágyban elhalt Lusztig Lajosné szül. Glatter Etel asszonynál a szülés vezetését végző szülésznő özv. Szöllősy Ferenczné asszonyra nevezve olyan ténykedést, mely oka lehetne a származott halálos betegségnek, orvosilag megállapítani nem lehetett.

Rimaszombat, 1905. április hó 24-én

Dr. Zehery István, gyógykezelő orvos.

*) E rovatban közöltéért felelősséget nem vállal a Szerk.

Árverés.

A rimaszombati takarékpénztárban az 1904 évben ki nem váltott, illetőleg meg nem hosszabbított arany-, ezüstnemű- és értékpapirokból álló kézi zálogtárgyak folyó évi május hó 4-én, délután 2 órakor a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombat, 1905. április 12. én.

Rimaszombati takarékpénztár.

Kiadó lakás.

Losonci-utca 13. sz. alatti házban egy lakás, mely áll 2 szoba, konyha, kamara és hozzátartozó fatartóból, — folyó évi május hó 1-ső napjától bérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos: **özv. Stelkovich Istvánnal.**

8-*

Csődtömegeladás.

Birnbaum Ignác tornallyai kereskedő csődtömegéhez leltározott, a csődleltár 1—575 tétele alatt foglalt 12149 korona 46 fillérre becsült rőfös és rövid-áruccikk és üzleti felszerelés, zárt ajánlati árlejtés, esetleg szóbeli árverés útján **1905. évi május hó 10-ik** napján délelőtt 11 órakor **Tornallyán**, a város-házán eladatnak.

A zárt ajánlatok 1000 korona bánatpénzzel 1905. május hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig nyújthatók be alólirott tömeggondnoknál Tornallyán.

Vevő tartozói a vételért és a vételi illetéket azonnal készpénzben lefizetni és az üzlethelyiséget 8 nap alatt kiüríteni.

A csődválasztmány az ajánlatok felett legjobb belátása szerint határoz.

A leltár és áruraktár alólirott tömeggondnoknál, illetve közbenjöttével megtekinthető.

Tornallya, 1905. évi április hó 26. án.

Dr. Ferderber Jakab tömeggondnok, tornallyai lakos.

Ablakredőnyök.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint Budapest székesfőváros egyik legnagyobb és legkiválóbb

ablakredőny-gyárának

képviselőt vettem át és kérem esetleges szükségleteiket — annak gyártmányaiából, ugymint: **saluzsiák, önműködő vászon-redőnyök**, valamint **fasszövött nádredőnyökben** — nálam beszerezni.

A gyártmányok kitűnő volta, szép kivitele és olcsó árai a legmesszebbmenő igényeket is kielégítendik.

Költségvetéssel és szakmabeli felvilágosítással kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Nagybecsű rendelések legjobb kiviteléről a n. é. közönséget biztosítom s azok feladását tisztelettel kérve

vagyok kész szolgálattal

Zavadszky Ede,

Rimaszombat, Losonci-utca 15. sz.

5-*

Eladók.

Jó karban lévő **fűszer-állványok, lisztes fiókok** és egy teljesen új **Wertheim-szekrény patent zárral** jutányos árban azonnal eladó. — Czim: **a kiadóhivatalban.** 1-2

Kiadó lakások.

Tamásfalán (a volt Molnár Lajos-féle házban) **két lakás:** az egyik 4 szobás, a másik 2 szobás, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **1905. év május hó 1-től** — utóbbi konyhakerttel azonnal is — bérbe kiadó.

Ugyanott egy nagy gyümölcsös kert is bérbeadó. A lakások megtekintése, valamint a feltételek iránt értekezhetni lehet **Szabó József** mézszáros tulajdonossal Rimaszombatban. 10-*

REIF EMIL

fényképész

Rimaszombat, Jánosi-utca 15. sz.

(A régi gimnáziummal szemben.)

Alólirott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke művészettel bíró n. é. közönségének tudomására, hogy

fényképészeti műtermemet

folyó évi április hó 3-ától a **Jánosi-utca 15-ik szám alatti házba** — a régi gimnázium épületével szemben — helyeztem el.

Az itt feltalálható **kényelem, jobb világosság és elsőrendű gépek beszerzése** azon kellemes helyzetbe segítettek, hogy a legkényesebb igényeknek is képes leszek megfelelni.

Számos látogatásért esdve vagyok Rimaszombat, 1905. április 1.

Kiváló tisztelettel

REIF EMIL,
fényképész.

4-*

Póthirdetmény.

2032. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint **az első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat** végrehajtónak **Bogácsi József és társa** felelő lakos végrehajtást szenvedők elleni 1409 korona s járuléka iránti végrehajtási ügyében 661—1905. szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben a felelő 137. számú telekjegyzőkönyvben foglalt **Bogácsi Józsefné** szül. Szabó Mária és **Bogácsi József** 78 hrzi számú beltelkére, azon épült 25. szám alatti házra és 340. hrzi számú szántóföldre 1365 korona kiküldési árban Feled községébe, a községi bíró házához **1905. évi május hó 16-ik** napjának d. e. 10 órájára kintűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. § a alapján **Steiner József** végrehajtató érdekében is 2000 korona tökékövetelés s járuléka kielégítése végtt megtartatni fog.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1905. április hó 10-én.

Pongrácz, kir. t. bíró.

— Korcsma, vendéglő, — mészárszék és fűszerüzlet.

Sajó-Várkonyon egy igen jó forgalmu **korcsma, vendéglő, mészárszék és fűszerüzlet italmérségi joggal** együttesen, esetleg külön-külön is átadandó. — Felvilágosítás nyerhető ugyanott a tulajdonos **Krémer Józsefnél.** 3-3

Hirdetmény.

A nagyrocezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gömör-Kishontvármegye betelepítési alappénztára** végrehajtónak **Hudák János** sumjáci lakos végrehajtást szenvedők elleni 109 korona 50 fillér tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrocezi kir. járásbíró) területén lévő **Sumjác község határában** fekvő a **Hudák János**nak a sumjáci 242 számú telekjegyzőkönyvben foglalt I: 1—10, 12—15, 20—22, 25—41. sp. alatti ingatlanokból B: 3. sp. alatti nevére jegyzett birtok-illetőségére az árverést 620 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi május hó 18 ik** napján délelőtt 10 órakor **Sumjác községben**, a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 62 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. § ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyiminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvény czikk 170. § a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrocezen, 1905. évi február hó 23 ik napján. — A nagyrocezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Gazda, kir. aljbíró.

A „Tompá“-szállodában
Gede István vendéglős kitűnő minőségű „**Rizling**“ bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kadarka**“ sillert pedig 28 krajczárjával — ut-
czán át kimérve — árusít. 2-26

Kiadó bolthelyiség, eladó ház.

A „Tompá“-tér és **Andrássy-utca** sarkán levő emeletes sarok házban egy szép **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel és egy szép **bolthelyiség május 1-től**, ugyanott a mostani **Derekas-féle bolthelyiség pedig 1905. november első-jétől** bérbe vehető; — a **Kossuth-utca 41. számú ház**, szépen rendezett udvar és kerttel szabad kézből **eladó.** Értekezni lehet: **Andrási László** fényképésszel. 11-*

Hirdetmény.

1757. sz. — **Orlajtörök** község telekkönyvi részleges átalakítása és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyek az 1886 29. t. cz. 1889. 38. t. cz. és az 1891 évi 16. t. cz., a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. czikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886 29. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. § ában és az 1891. 16. t. cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítései is, — valamint az 1889. évi 38. t. cz. 7. § a és az 1891. 16. t. cz. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. 29. t. cz. 22. § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, — e végből törlési kereseteket, hat hónap alatt vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886 29. t. cz. 16. és 18. § áinak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. §§ ában foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi részleges átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben az, akik, az 1-ső és 2-ik pontban körülírt esetekben kívül az 1892. 29. t. cz. szerinti eljárás és ennek folytán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. 38. t. cz. 16. § a alapján történt bejegyzést sérelmesnek tartják. — e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakítások közbejött téves bevezetéséből származó bármilyemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig, csak a törvény rendes útján és csak is az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek is, kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatot csatoltak, vagy azt pótlólag benyújtják, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság 1905. márczius hó 25. én.

Pongrácz, kir. t. bíró.

Litografált

névjegyek,

eljegyzési és lako-

dalmi értesítések

elkészítését

izléses kivitelben

elvállalja:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő.

Levélpapírok,

irodapapírok

nagy választékban olcsón kaphatók.